

## RAPORTTI KALISTUS HANKKEEN SEURANNOISTA 2010-2011

**Osakaskunta:** Kuutsalon osakaskunta

13.10.2011

**Kokonaispinta-ala:** 9704,25 ha

Esa Korkeamäki

**Osakaskunta:** Kaunissaaren osakaskunta

hydrobiologi

**Kokonaispinta-ala:** 1396 ha

**Istutuspaikka:** Kuusisen penkka, Kuutsalon ja Kirkonmaan edusta, Kaunissaaren edusta

### Kalistus-hankkeen seurannat:

Hankkeessa seurattiin istutuspaikan ja kalanpoikasten laatua Kuutsalon ja Kaunissaaren osakaskunnan rahoittamissa taimenistutuksissa sekä Kuutsalon osakaskunnan syksyn kuha- ja vaellussiikaistutuksissa 2010-2011. Istutuksen yhteydessä laskettiin linnut ja seurattiin lintujen saalistusta. Kalojen käyttäytymistä ja elinkykyä istutushetkellä arvioitiin tarkkailemalla kaloja ja ottamalla kuljetustankista edustava näyte-erä rakennemittauksiin sekä Maretariumin seuranta-akvaarioon. Mikäli akvaarioseurantaan otetuissa kaloissa esiintyi laatuongelmia (esim. kuolevuutta, evien rispaantuneisuutta tai selkärankavikoja), lähetettiin kaloja Eviraan tutkittavaksi.

### Havainnot seurannoista:

Istutettavat kalat vastaanotettiin alukseen tai veneeseen Sapokassa ja istutukset tehtiin Kirkonmaan ja Kuutsalon edustalle. Aikaisemmin osakaskunta on istuttanut kaloja myös Kuusisen penkalta, jossa keväällä voi olla lokkilintuja saalistamassa vastaistutettuja kalanpoikasia.

*Kuhanpoikasten* tiedettiin olevan sisävesikantaa mutta ne vaikuttivat kuitenkin pääosin rakenteellisesti virheettömiltä, eikä akvaarioseurannan aikana kuollut enää kaloja. Myös *taimenpoikasten* laatu oli hyvä, sillä akvaarioseurannassa ei havaittu rakennevikoja eikä kaloja kuollut kumpanakaan seurantavuotena seurannan aikana. Keväällä 2011 tarkkailtiin kiikareilla Kirkonmaan länsirannalla laiturilta istutettuja taimenia, eivätkä linnut saalistaneet pinnassa uivia taimenia. Todennäköisesti istutushetkellä ollut kohtalainen tuuli ja aallokko ehkäisivät kauempana olevia lintuja näkemästä pinnassa liikkuvia kalanpoikasia. Kuutsalon ja Kaunissaaren osakaskunnan istutuksissa havaittiin Kalistus-hankkeen seurannoissa vain vähän puutteita tai laatuongelmia. Tosin *vaellussiikojen* 2010 ja *lohenpoikasten* vakavat laatuongelmat 2011 sekä *ankeriaslaatikoiden* 1/5 vaje 2011 koko Suomen istutuserässä (havaittiin hankkeen laskennoissa Klamilassa), vaikuttavat kaikkien Kaakkois-Suomen merialueen osakaskuntien kalakantoihin. Osa poikasten laatuongelmista jo kuitenkin hyvitetiin hankkeen aikana.

### Ehdotukset istutusten kehittämiseksi:

Mikäli mahdollista, niin kuhanpoikasistutuksiin valitaan vuodenaikaan nähden nykyistä isompia poikasia, jotka ovat merikutuista kantaa. Taimenistutuksissa saaristoon kannattaa tarkkailla kuljetusaikaa ja tehdä istutus hellävaroin välttämättä istuttamasta kaloja kovin syviin vesiin (istutussyvyys alle 5 m). Näissä istutuksissa myös merimetsojen ja lokkien saalistusta kannattaa tarkkailla ja ehkäistä. Esimerkiksi kalanpoikasten istuttaminen keväällä useassa pienemmässä erässä tai hämärän aikaan vähentää lintujen saalistuspainetta. Kaikissa kalaistutuksissa kannattaa ottaa valokuvia ja ajoittain edustava näyte rakennetarkkailuun ja akvaarioseurantaan. Kalatautiepäilyssä tehdään lähete Eviraan. Myös jonkun satunnaisesti valitun kalankuljetustankin kalojen kokonaismäärän laskeminen olisi hyväksyttävää laadunvalvontaa. Ostaja on oikeutettu vaatimaan hyvitystä, mikäli istutuksessa havaitaan selviä ongelmia.

Kotkassa 13.10.2011  
Esa Korkeamäki

